

De begroting 2021

Het meest opvallende aan deze begroting is de 180 graden-draai die het college maakt als het gaat om de 'begrotingsdoctrine' van de afgelopen jaren. Deze financiële kaders werden in 2016 ingevoerd, met afspraken waardoor de gemeente zichzelf grote beperkingen oplegde. De afspraken: de totale schulden van de gemeente mocht niet meer zijn dan de hoogte van de schulden in de begroting van 2016 (toen 90 miljoen euro). En de inkomstenmeevallers moesten worden gebruikt voor het vullen van de spaarpot (de algemene reserve) tot 29 miljoen euro!

Van die afspraken is niets terechtgekomen

Reden: de schuld liep al snel op van 90 naar 140 miljoen en de algemene reserve steeg tot 'slechts' 20 miljoen euro. Bovendien maakten deze afspraken de afgelopen jaren investeringen bijna onmogelijk.

PvdA: andere kijk op financiën en schulden

De PvdA vond en vindt dat zolang de rente en aflossing van de leningen binnen een sluitende begroting kunnen worden opgevangen, de omvang van de schuldenlast in feite onbelangrijk is, zeker nu we (soms) geld toe krijgen als we lenen;

- De PvdA wil vooral het weerstandsvermogen op peil brengen en houden;
- De PvdA-fractie heeft steeds voorgesteld een schuldenpercentage te hanteren in plaats van een vast bedrag. Een percentage geeft veel beter inzicht in het niveau van de gemeentelijke schulden ten opzichte van de totale omzet of de eigen middelen;
- De PvdA pleitte steeds voor een gemeentelijk investeringsfonds. Een fonds waarmee we in de toekomst grote extra investeringen kunnen doen in (groene) infrastructuur, innovatie, onderwijs en recreatie en toerisme. Ook als gemeente kunnen we

momenteel gratis lenen. Door de schuld op korte termijn te verhogen kan het college dit geld zelfs met winst in het nieuwe investeringsfonds steken. Zo'n fonds hoeft natuurlijk niet alleen met leningen te worden gevuld, maar ook positieve resultaten van grondexploitaties, cofinanciering en externe bronnen als subsidies helpen dit fonds te vullen en investeringen mogelijk te maken.

Van Laborijn naar een eigen sociale dienst

De aanleiding en het besluit uit Laborijn te stappen

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Vanaf dag één hebben de gemeenten Doetinchem, Aalten, Montferland en Oude IJsselstreek al hun aandacht gericht op het vormen van een integraal werkbedrijf: Laborijn.

Helaas was er veel te weinig aandacht voor de manier waarop cliënten van Laborijn werden behandeld. Op het meldpunt van de Rooie Vrouwen Oude IJsselstreek kwamen veel klachten van cliënten binnen. Dit leidde tot veel ophef in de pers en lokale en landelijke politiek.

Bureau Berenschot voerde een onafhankelijk onderzoek uit en kwam tot een vernietigend oordeel: de menselijke maat was bij Laborijn ver te zoeken. Een dag na het verschijnen van het rapport besloot het college van Oude IJsselstreek zich terug te trekken uit Laborijn. Na een tumultueuze raadsvergadering in december 2019, waarin de verantwoordelijk wethouder opstapte, bekrachtigde de raad het besluit van het college om uit Laborijn te stappen.

Eigen gemeentelijke sociale dienst

En nu staan het college en de raad voor een grote opgave: vanaf 1 januari 2021 is de gemeente Oude IJsselstreek volledig verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Participatiewet. Het college vindt dat iedereen recht heeft op werk en richt daarvoor een nieuw bedrijf op: de Oude IJsselstreek B.V. De PvdA-fractie onderschrijft de visie en uitgangspunten, maar heeft veel vragen bij een nieuwe organisatie. Want is deze keuze wel in het belang van onze inwoners? Het college lijkt de huidige tijdgeest te negeren: de economische vrijheid en marktwerking heeft de publieke sector flink uitgekled. Is het niet beter om de sociale dienst weer gewoon in huis te halen, zodat je als gemeente zelf over alle expertise beschikt en direct kan sturen waar dat nodig is?

De PvdA-fractie stelt daarom de volgende eisen aan de Oude IJsselstreek B.V.:

- De inwoner staat centraal: zekerheid, duidelijkheid en goede bejegening.
 - Voor de inwoner en het bestuur wordt de organisatie en de uitvoering eenvoudiger en overzichtelijker.
 - Besluiten en uitvoering van taken zijn in naam van B&W (publiekrechtelijke regeling).
 - De relatie tussen de gemeente(raad) en de uitvoeringsorganisatie is duidelijk en geborgd.
 - Financiële gevolgen zijn duidelijk, in beeld en te controleren en de gemeente(raad) houdt grip op de uitvoering(skosten) van de eigen sociale dienst.
- Als PvdA steunen we nieuwe ideeën en aanpakken graag, maar alleen als ze goed geregeld zijn.

Schuldhelpverlening

De PvdA-fractie verwacht dat de instroom in de schuldhelpverlening, de aanvragen bij de voedselbank en de armoede onder kinderen nog hoger worden als gevolg van de coronacrisis. We willen voorkomen dat er de komende tijd bezuinigd

wordt op bestaande ondersteuningsregelingen de gemeentelijke uitgaven te beperken. Dat zou de sociale crisis alleen maar erger maken. De PvdA-fractie pleit daarom voor het uitbreiden van de taken van de overheid om ondersteunend te zijn aan onze inwoners. Dit vereist extra sociale investeringen.

Sport en Cultuur

Sportverenigingen, amateurkunstverenigingen en hun accommodaties zijn het DNA van de gemeente Oude IJsselstreek en de regio Achterhoek. Zij zijn van grote waarde voor onze huidige en toekomstige samenleving. Daarom is het van belang dat de verenigingen toekomstbestendig en financieel weerbaar zijn. Het huidige gemeentelijke beleid komt daar onvoldoende aan tegemoet. De gemeenteraad heeft daarom onlangs een motie aangenomen om verenigingen en instellingen waarmee de gemeente een subsidierelatie heeft te ondersteunen. Daar is ook geld voor gereserveerd. De PvdA wil in een bijeenkomst samen met verenigingen de (on)mogelijkheden bespreken en uitwerken.

Woningbouw: aanjagen en het voortouw nemen

Helaas trekt de coronacrisis een zware wissel op de Nederlandse economie, ook op de bouwproductie in de gemeente Oude IJsselstreek die (nog steeds) niet is hersteld van de vorige crisis en vooral niet van het jarenlange 'krimpbeleid'.

Inzetten op groei

In 2005 al pleitte de PvdA-fractie voor een gemeente van 50.000 inwoners. Vooral om aan te geven dat we moesten groeien. Groeien om onze gemeente aantrekkelijk(er) te maken en te houden voor inwoners, bedrijven, bezoekers en investeerders. Maar in plaats van groei na te streven, kozen alle Achterhoekse bestuurders en colleges voor een noodstop! Op basis van zeer pessimistische voorspellingen en twijfel-achtige aannames deden ook de verschillende coalities van Lokaal Belang en CDA dat samen met de woningbouwcorporatie.

Sommige bestuurders kregen zelfs landelijke prijzen voor het voorlopigen in de verkeerde richting. Krimp van het inwonertal was en is volgens de PvdA-fractie altijd al een politieke keuze en het ge-voel van de beleidskeuzes die worden gemaakt.

Inmiddels is gelukkig een kentering gaande. Ondernemers, onderwijsinstellingen, jongeren, politiek en ook woningbouwcorporaties in de Achterhoek vinden dat er meer woningbouwproductie naar de Achterhoek moet. Doetinchem streeft zelfs naar 70.000 inwoners in 2040. Woningen zijn daarvoor een eerste levensbehoefte.

Gelukkig kiest het college in deze begroting voorzichtig voor meer woningbouwproductie. Veel te voorzichtig volgens de PvdA-fractie, want om het grote woningtekort in te lopen is het noodzakelijk de

jaarproductie van woningen sterk op te schroeven. We willen dat onze huidige inwoners en toekomstige inwoners fatsoenlijke en betaalbare woningen kunnen krijgen en die zijn er nu niet of nauwelijks. Feit is dat door het gebrek aan woningen woningzoekenden onze gemeente verlaten op dit moment. Die zijn we kwijt! Het bouwen van woningen geeft bovendien een impuls aan de werkgelegenheid in onze gemeente.

Woningbouw aanjagen en versnellen (ook financieel)

De PvdA wil daarom de woningbouw meer versnellen en aanjagen door concreet:

- behalve in te breiden (bestaande locaties geschikt maken voor wonen) vooral ook uit te breiden;
- een forse financiële impuls te geven. Geld voor onder andere strategische aankopen, om nieuwe woningbouwlocaties te ontwikkelen en bestemmingsplanwijzigingen te versnellen;
- nieuwe uitleglocaties (voor 100-150 woningen) per grote kern aan te wijzen;
- 'afgeboekte' woningbouwlocaties uit het verleden alsnog in aanmerking te laten komen voor woningbouw;
- (voormalige) schoollocaties geschikt te maken voor wonen;
- kwalitatief groen met een publieke functie te sparen en zelfs te versterken;
- de gemeente daar waar nodig zelf het (bouw) initiatief te laten nemen (regievoerder), zelf strategische locaties en gebouwen te laten verwerven en om zelf vrijsectorwoningen te gaan bouwen.

Kortom: Weg met het regionale en knellende woningbouwkorset! Aanjagen en het voortouw nemen!

Groen, groen en nog eens groen!

De kracht zit hem in de herhaling. De aanhouder wint. Zeg het maar. Het is de PvdA al jaren een doorn in het oog dat er steeds prachtige volwassen bomen gekapt worden. Wat ons betreft mag de kettingzaag in de Oude IJsselstreek verboden worden. Zeker wanneer we wel kappen, maar geen structureel bos, plantsoenen en lanen aanplanten. Groen en bomen zijn bepalend voor de leefbaarheid van de directe omgeving en zijn cruciaal bij het bestrijden van de klimaatverandering. Zo zorgen bomen voor verkoeling en vangen van alle planten verreweg het meeste CO2 op. Daarom wil de PvdA al heel lang een stevig groenbeleid, met visie en investeringen. Op deze visie wachten we nog steeds, zelfs al een jaar langer dan gepland. Van 'doorpakken', de titel van de begroting, is wat de PvdA betreft op dit terrein dan ook geen sprake.

Kleine stapjes

Een voorzichtige eerste stap heeft u vast in de krant gelezen. U kunt een boom bestellen. Een mooie stap, maar het kostte heel wat moeite. In 2015 al (!) diende de PvdA een motie in om solitaire bomen in het landschap te bevorderen. Bijvoorbeeld een volwassen eik waaronder koeien in de schaduw kunnen liggen. Deze motie werd net aangenomen, maar door de

toenmalige Lokaal Belang-wethouder niet opgepakt. Helaas, maar waar. In november 2019 heeft de PvdA wederom een poging ondernomen. Doel was en is dat we voor elke inwoner jaarlijks een boom planten: jaarlijks 40.000 bomen erbij. Deze ambitie was voor de rest van de gemeenteraad (nog) te hoog. Toch werd de PvdA-motie, weliswaar afgezwakt, aangenomen. En het resultaat? De nieuwe wethouder, wederom van Lokaal Belang, pakt het nu wel op met als eerste actie dat u een boom kunt bestellen. We zien dit als een opmaat naar een echt groenbeleid, waar de kettingzaag tot het verleden behoort en we echt doorpakken met maatregelen die ons landschap en de biodiversiteit versterken.

'Doorpakken' met het groen

Maar in deze begroting is er geen geld uitgetrokken voor de Groene Visie. Wat de PvdA betreft gaan we alsnog geld vrijmaken om ook op het groenbeleid te kunnen doorpakken. De PvdA-fractie denkt daarbij aan de volgende maatregelen:

- we gaan jaarlijks 40.000 bomen planten;
- we stimuleren: 'tegel eruit' en 'boom d'r in';
- er komt een herdenkingsbos (voor lief en leed);
- alle scholen doen jaarlijks mee met nationale boomplantdag;

- elke kern in de Oude IJsselstreek krijgt een park;
- lanen worden aangelegd en/of van dubbele bomenrijen voorzien;
- we gaan natuurgebieden aan elkaar koppelen (Landfort, Engbergen, Paasberg en Idinkbos);
- er komen banen in het groen (de Oude IJsselstreek B.V.);
- gemeente verwerft gronden ten behoeve van natuurdoelen;
- verloren gegane landschapselementen worden hersteld;
- het bermbeheer wordt ecologisch;
- agrariërs worden ondersteunt bij hun omschakeling naar Natuur-inclusieve landbouw en Kringlooplandbouw;
- inwoners, natuurorganisaties en agrariërs worden nauw betrokken bij de plannen.

